

Tale til samråd i Folketingets Ligestillingsudvalg om kvote 2 og drenge i uddannelsessystemet

Spørgsmål A stillet af Fatma Øktem (V)

”Vil ministrene redegøre for, om det er regeringens politik at udvide kvote 2 med særligt henblik på, at flere mænd får en videregående uddannelse?”

Svar:

Uddannelsesministeren indleder!

[Uddannelsesministerens tale vil overordnet have fokus på reform af optagelsessystemet mhp. større frihed. Indledningsvis vil uddannelsesministeren fremhæve at det af regeringsgrundlaget fremgår, at regeringen vil gøre en særlig indsats for udsatte drenge, at indsatsen skal være helhedsorienteret, og at der med regeringens 60 procents målsætning er sat særligt fokus på, at en større og mere differentieret gruppe skal have en videregående uddannelse. Han vil herefter pege på, at en større andel af kvote 2 er én blandt flere mulige tiltag. Dernæst vil han komme ind omkring sine tanker om større frihed i optagelsessystemet, og afslutningsvis vil han berøre sine øvrige tiltag, der kan siges at imødekomme drenge i uddannelsessystemet – herunder iværksætteri og entreprenørskab, talentdagsorden, interesse for at reglerne skal kunne imødekomme særlige forløb for uddannelsessvage unge, som ofte er drenge, jf. Nørrebro Universitet.]

Hernæst taler minister for ligestilling og kirke!

[Det talte ord gælder]

[INDLEDNING]

- Jeg vil også gerne starte med at sige tak for invitationen til at komme her i dag.
- Og tak for muligheden for at uddybe spørgsmålet om de ligestillingspolitiske udfordringer på uddannelsesområ-

Frederiksholms Kanal 21
1220 København K
www.lige.dk

Telefon 2268 8565
E-post lige@lige.dk

Ministeren

Dato: 30. november 2012
J.nr.2012-1845

det, og mine udmeldinger om øget kvote 2 optag og drenges udfordringer i uddannelsessystemet.

- Som ligestillingsminister er det vigtigt, at skabe debat om og sætte fokus på ligestillingsmæssige udfordringer på forskellige områder i vores samfund.
- Oftest vil det være andre ministerier, offentlige myndigheder, institutioner eller private aktører, der har instrumenterne til konkret at gøre noget ved udfordringerne.
- Når jeg har sat fokus på kvote 2 optag og drenge, så er det fordi, det er vigtigt, at få sat fokus på det kønsopdelte uddannelsesvalg, og at udfordringerne med drenge og uddannelse er noget vi forholder os til.
- Samtidig er det vigtigt, at de forskellige aktører bliver opmærksomme på, at de kan have en rolle at spille, hvis vi skal have drengene med i kompetencekapløbet.
- Som uddannelsesministeren allerede har været inde på, så er et øget kvote 2 optag ikke specifikt målrettet drenge – men det vil kunne komme drengene til gavn.
- Det skal også ses i lyset af regeringens mål om, at vi skal have flere til at tage og gennemføre en videregående uddannelse.
- Målet er, at 25 procent af en ungdomsårgang skal have en lang videregående uddannelse, og at 60 procent får en videregående uddannelse. Det er ambitiøse mål, og

hvis det skal lykkes, skal vi have både flere piger og flere drenge til at tage en videregående uddannelse.

Side 3

- Og her står vi med en særlig udfordring, når det kommer til drenge og uddannelse. Vi skal have drengene med!

[OM ET ØGET KVOTE 2 OPTAG OG DRENGE]

- Det skyldes, at drenge har en udfordring i forhold til optaget på de videregående uddannelser. Ser vi på tallene, så er 57 procent af de optagne på de videregående uddannelser piger mod 43 procent drenge.
- Når vi kommer til indgangen til kandidatuddannelserne er gabet lidt mindre. Her udgør drengene 44 procent og pigerne 56 procent.
- Øget kvote 2 optag er et af de mulige håndtag, der kan drejes på, hvis vi ønsker at imødekomme drengenes udfordringer i uddannelsessystemet.
- Med kvote 2 lægges der op til en bredere vurdering af kompetencer end karaktergennemsnit alene - det kan være en af mulighederne for at få flere drenge med.
- Optaget på kvote 2 kan tilrettelægges på mange forskellige måder. Der kan fx indføres optagelsesprøver, samtaler og medtages erhvervserfaring mv.
- Det er – som uddannelsesministeren også nævnte - optagelsesmetoder, vi allerede i dag kender fra fx Arkitektskolen og nogle af de andre kreative uddannelser.

Det handler altså ikke om at sætte barren lavere, men om at medtage andre kriterier og kompetencer end karakterer.

- For vi står – desværre – stadig i den situation, at en stor del af drengene klarer sig dårligere i både folkeskolen og gymnasiet end pigerne.
- Kigger vi på afgangskaraktererne på gymnasiet alene, så præsterer pigerne bedre – særligt på årskarakterer og skriftlige eksamener.
- Og meget tyder på, at mange af drengene generelt har en anden tilgang til og vej gennem skolesystemet end pigerne.

[OM ÅRSAGER/FORUM 100 PROCENT UNDERSØGELSEN]

- En stor undersøgelse af unge og uddannelse - Forum 100 procent - peger netop på, at mange drenge forholder sig ganske anderledes til fremtidsplanlægning og uddannelse – end pigerne.
- Drengene er en mere polariseret gruppe end pigerne. Typisk ser vi, at drengene med de gode karakterer kommer ind på de lange videregående uddannelser. Mens mange af drengene med knap så gode karakterer ikke kommer videre.
- For pigerne er det mere typisk, at de uanset karakterer kommer videre i den ene eller anden form for uddannelse.

- De kommer nemlig ofte ind på de mellemlange videregående uddannelser, som af mange stadig opfattes som 'pigeuddannelser' – fx pædagog og sygeplejerskeuddannelserne.
- Forum 100 procent undersøgelsen peger også på, at drengene er mere risikovillige end pigerne, der i langt højere grad planlægger deres fremtid og herunder karriere.
- En del drenge er længere om at beslutte sig for, hvad de vil i forhold til valg af uddannelse, og de er ofte ikke så målrettede som pigerne i løbet af deres gymnasietid.
- Samlet set får det betydning for deres karaktergennemsnit og deres muligheder, når det kommer til optag på de videregående uddannelser.
- Kvote 2 kan - så at sige - give drengene en anden chance for at komme med på vognen. Det gælder selvfølgelig også for pigerne.
- Der er allerede nu gode erfaringer med et øget kvote 2 optag.
- Erfaringerne fra fx Syddansk Universitet peger indtil videre på, at effekten på længere sigt er, at kvote 2 ansøgerne har et mindre frafald og en højere beståelsesprocent.
- SDU's tal peger også på, at karakterforskellene mellem kvote 1 og kvote 2 ansøgere synes at udjævne sig i løbet af studietiden. Det tyder altså på, at et øget kvote 2 op-

tag ikke betyder, at vi går på kompromis med kvaliteten af uddannelserne og de færdige kandidater.

Side 6

[HVAD VIL REGERINGEN MERE BREDT]

- Det er klart, at et øget kvote 2 optag ikke er hele løsningen. Det er ét element i at få drenge til at tage en uddannelse, men det kan ikke stå alene.
- Derfor fremgår det også af regeringsgrundlaget, at der skal gennemføres en helhedsorienteret indsats for udsatte drenge. Særligt i forhold til rekruttering, fastholdelse og frafald på uddannelserne.
- Vi skal have flere drenge ind på de lange videregående uddannelser. Men vi skal have mindst lige så stor fokus på de drenge, der måske slet ikke kommer i gang. Dem der falder fra. Og dem – som vi ser det på erhvervsuddannelserne – der ikke får en praktikplads.
- Vi skal have blik på drengene i hele uddannelsessystemet. Der er ikke en snuptagsløsning.
- Der skal sættes ind over en bred kam, og heldigvis er der allerede rigtig mange gode tiltag og initiativer rundt. Og det er netop noget af det, der skal bidrage til at vende udviklingen.

[Adgang til andre uddannelser]

- Derfor skal vi også have fokus på rekruttering og adgangskrav til uddannelserne mere generelt.

- Allerede nu arbejder de på en række af de videregående uddannelser med denne problemstilling. Fx tilbydes der adgangskurser og aspirant-kurser til unge uden adgangsgivende eksamen. Det er typisk til faglærte, der ønsker at videreuddanne sig til ingeniører.
- Adgangskurser er ikke et initiativ særligt målrettet drenges udfordringer i uddannelsessystemet. Men fordi kurset henvender sig til håndværkere, har det en vigtig funktion i forhold til mænds muligheder for videreuddannelse.
- Men adgang handler også om fx adgang til erhvervsuddannelserne og til praktikpladser.
- Erhvervsskolerne har både et stort optag af drenge og et stort frafald. Kun 50 procent fuldførte fx i 2011. Frafaldet skyldes delvist den store mangel på praktikpladser.
- Derfor har regeringen også netop indgået en aftale med Venstre, Dansk Folkeparti, Enhedslisten og Det Konservative Folkeparti om "Bedre erhvervsuddannelser og styrket uddannelsesgaranti".
- Med aftalen er vi godt på vej. Unge er fremover sikret praktikuddannelse enten i en virksomhed eller på et praktikcenter.
- Næste skridt forhandles mellem aftaleparterne i 2013, hvor Erhvervsuddannelsesudvalget skal komme med anbefalinger til, hvordan vi kan styrke kvaliteten af erhvervsuddannelserne.

Uddannelsesvejledere

Side 8

- Det er samtidigt vigtigt, at vi sætter ind, inden de unge træffer deres uddannelsesvalg. Her er det vigtigt, at uddannelsesvejlederne arbejder professionelt med køn og ligestilling.
- En mere nuanceret vejledning vil generelt kunne bidrage til at nedbryde det kønsopdelte uddannelsesvalg. Vejledningen kan være en vej til, at det fx bliver mere attraktivt for drenge at læse til pædagog, sygeplejerske og lærer. Og for piger at vælger fag inden for matematik, naturvidenskab og teknik.
- Allerede nu er køn et obligatorisk indhold i diplomuddannelsen i uddannelses- og erhvervsvejledning. Men det er vigtigt løbende at have fokus på, hvordan vejledernes indsats kan styrkes.
- Jeg har derfor støttet et projekt, der skal afdække udfordringerne på området og komme med en række anbefalinger. Dem vil mit ministerium i 2013 følge op på i fællesskab med Ministeriet for Børn og Undervisning.

Køn - folkeskole og børnehaver

- En helhedsorienteret indsats betyder, at vi også skal have fokus på folkeskolen og børnehaven. Allerede i børnehaven og senere i folkeskolen skal drenge og piger mødes, hvor de er og ikke af forudfattede forventninger til, hvad de kan og ikke kan.
- Det betyder ikke, at drenge og piger skal være ens, og at vi skal have svenske tilstande. Eller at vi skal droppe han og hun.

- Det betyder, at pædagoger og lærere i højere grad skal se det enkelte barn - uanset køn.
- Hverken drenge eller piger skal begrænses af forestillinger om, at fx 'vilde' drenge ikke vil læse bøger, at drenge hellere vil spille computer end lære ligninger. Eller at piger ikke forstår sig på naturvidenskab og teknik.
- Det er derfor vigtigt at klæde nye lærere og pædagoger på til opgaven. Ligesom der er også behov for at sætte ind overfor de lærere, der allerede underviser i skolen i dag.
- Derfor synes jeg, det er positivt, at Styrelsen for Videregående Uddannelser og Uddannelsesstøtte vil drøfte behovet og mulighederne for at sætte øget fokus på viden om køn i efter- og videreuddannelsen af lærere med professionshøjskolernes rektorkollegium og KL.

Læringsformer og tilrettelæggelse af undervisningen

- Hvis vi skal give drenge og piger lige muligheder i uddannelsessystemet, skal der også sættes fokus på læringsformer og tilrettelæggelse af undervisningen.
- Undersøgelser tyder på, at navnlig drenge fungerer godt med en mere praksis-nær og produktorienteret undervisning. Og rigtig mange skoler arbejder allerede målrettet med netop læringsformer.
- Som uddannelsesministeren sagde – indgår dette også i arbejdet med reformen af pædagoguddannelsen, så fle-

re forskelligartede læringsstile understøttes allerede i før-skolealderen.

- Som ligestillingsminister har jeg eksempelvis støttet et projekt, der ser på drenge og læringsformer fra folkeskolen og videre op gennem uddannelsessystemet. Projektet vil bidrage med viden om, hvordan nye og andre undervisningsformer kan få flere drenge – og piger – med på vognen.

Afslutning:

- Lad mig slutte af med at pointere, at vi selvfølgelig også har og skal have fokus på pigerne. Mange af de tiltag, jeg har skitseret, vil komme pigerne til gode – lige så vel som drengene.
- Mere specifikt i forhold til pigerne afsluttede jeg for eksempel sidste år et spændende projekt - igangsat af den tidligere ligestillingsminister - med fokus på at få flere piger i praktik på virksomheder inden for natur- og teknik.
- Men jeg vil gerne pointere, at vi står over for en udfordring i forhold til drenge og uddannelse. Det er en udfordring, som skal tages alvorligt, som vi skal debattere, og som vi skal handle på. Her kan et øget kvote 2 optag være et – blandt flere – mulige tiltag.
- Der er ingen hurtige løsninger, men til gengæld en masse gode initiativer i gang blandt rigtig mange aktører i hele landet. Det er netop, hvad der er brug for, hvis den næste generation skal blive den bedst uddannede nogensinde.

Ministeriet
for Ligestilling
og Kirke

- Tak for ordet.